

Skilir ikki kritikkin

Símun V. Arge, sum skipar og stendur fyri samlaðu varðveit-ingarverkætlanini í Kirkjubø, skilir ikki kritikkin frá Anniku Olsen, borgarstjóra í Havn.

Hann vísir á, at kommunan er longu partur av fyrireikingararbeiðinum til at gera bakkaverju í Kirkjubø, og at tann verkætlanin er í gongd.

- Hon snakkar um verkætlanir, sum liggja í skuffum runt umkring, hon má hava onkra vitan, sum vit ikki hava, sigur Símun V. Arge.

- Tað verður og hevur verið arbeitt við bakka-verju í Kirkjubø og heima á Sandi í eina tíð. Og til tað fyriliggur ein játtan upp á eina millión á figgjarlógini. Og tað er Landsverk, Tjóðsavnið, kommunan og mentamálaráðið, sum saman gera eitt uppskot um bakkaverju í Kirkjubø, sigur Símun V. Arge og vísir á, at tað var nústani í fjør, at pengar vórðu játtaðir til tað kanningararbeiðið, sum skal gerast.

Arbeitt hevur verið framhaldandi við at verja fyri bakkanum í Kirkjubø. Í 2008 var stórir uppgangur í Kirkjubø, og tað gjørdi, at nakað av verjuni frá 1940 framman fyri Líkhús fór. Tá tók táverandi Fornminnissavnið stig til at fáa verjuna umvælda. Tjóðsavnið var eisini og umvældi framman fyri kirkjun í fjør, soleiðis at einki fer, meðan arbeitt verður við varðveitingarverkætlanini.

- Tí skilja vit ikki, hvat Annika Olsen snakkar um. Hon má finna hasa skuffuna fram, sum allar verkætlanirnar liggja í. Tað er so lætt hjá politikkarum at stilla seg upp og siga ting.

Loysir ikki grótrupulleikan

Tað er tó rættiliga vist, at gryn timeruttan fyri Kirkjubø ikki fer at loysa trupulleikan um hvat skal gerast við alt grótið frá Sandoyartunnlinum.

Farast skal skjótt undir at grava til Sandoyar, men enn er ikki avgjørt, hvat skal gerast við stóru rúgvurnar av gróti, ið koma frá tunnlinum.

Tosað varð um at tyrva grótið í haganum ella at nýta tað til ídnaðarøki á Gomlurætt, og nú verður so havt á lofti, at tað kann nýtast í Kirkjubø.

Men Herleif Hammer, stjóri á Tjóðsavninum vísir á, at í Kirkjubø slepst ikki av við alt grótið.

- Økið er grunt, og tað tekur ikki nógv grót. Tað tekur ikki serliga nógv grót, so tað loysir ikki trupulleikan fyri tunnilsfelagið, tí tað er ein so øgiliga lítil partur av grótinum.

Hesum tekur Kirkjubøbøndin undir við.

- Eg haldi ikki, at hetta bara skal brúkast sum eitt dumpipláss, tí at vit skulu hava eitt hol til Sandoyinna - absolutt ikki. Eg haldi, at tað skal vera gjørt upp á ein skilagóðan máta, sigur Jóannes Patursson.

Óseriøs uppskot

Herleif Hammer, stjóri á Tjóðsavninum, heldur, at tað er gamaní, at fólk koma við hugskotum til hvat og hvussu skal gerast í Kirkjubø, men at í heila tikið sagnast seriøsitetur í kjakinum.

Steinar Patursson

Seinastu árin hava fleiri hugskot verið frammi, um hvussu fornminnini, ið liggja út til sjógvin í Kirkjubø, á bestan hátt skulu varðveitast. Í nøkrum av uppskotunum er ætlanin fylla sjógvin millum Kirkjubø og hólmin - partvís ella heilt - við gróti, sum síðani skal undir mold.

Hetta heldur Herleif Hammer lítið um, tí at talan er um skjót hugskot, ið ikki fara at loysa tann trupulleikan, ið skuldi loysast.

- Hetta er øgiliga óseriøst eftir okkara tykki, at serliga politikkarar fara út siga "nú fara vit at gera so og so." Har er ikki gjørt nøkur verulig kanning. Har eru teknaðar nakrar strikur á eitt kort, og so verður sagt: "Hetta er tað, sum vit skulu gera," sigur Herleif Hammer, ið saknar meira álvarsemi í ætlanunum kring Kirkjubø.

Herleif Hammer vísir á, at tað, at bara fara at fylla tunnilsgrót á sjógv við tí fyri eyga at verja móti briminum, loysir ongan trupulleika. Heldur verður trupulleikin fluttur

longur út frá landi, tí tað verður framvegis neyðugt við brimverju, ið skal verja nýggja sjóvarmálan, tí tunnilsgrótið er ov lítið og er ikki egnað at standa ímóti briminum.

Kirkjubøur er eitt serligt stað, ið knýtir seg tætt at samleikanum hjá føroyingum, og tí er neyðugt at fara varisliga fram, heldur Herleif Hammer.

- Vit skulu vera varin við at tveita ting út, tá tað kemur til stóð sum Kirkjubø. Hatta svarar til, at tú fyri at verja Tinganes bara fylti alla vikina út og gjørdi tað til eitt ella annað.

Sjálvandi skal okkurt gerast fyri at verja fyri, at brimið ikki máðar burtur av lendum, har fornminnini standa, heldur Herleif Hammer, men farast má fram við skynsemi.

Mentamálaráðið hevur fingið játtaða eina millión til kanningar fyri at vita, hvat kann gerast fyri at verja bakkan í Kirkjubø og heima á Sandi, og ein skotskur serfrøðingur kemur í næstum til Føroya at veita ráðgeving til eina bakkaverju.

- Tað, sum hugsað verður um nú, er at leggja eitt grótkast longuri úti, sum fyri tað mesta

liggur undir sjóvarmálanum. Tað vil siga, at øll vikin sjálv og sjóvarlinjan verður, sum hon er. So skal leggjast ein bakka-verja antinuttan fyri ella innan fyri hólmin. Tað eru teir, sum hava skil fyri tí, sum vita, hvar hon liggur best, soleiðis at hon ikki tekur stórvegis av útsjóndini úteftir. Herleif Hammer leggur aftrat, at eisini skal ein garður gerðast undir bakkanum fram við Kirkjun í og út á Líkhús, sum eisini skal virka sum verja.

Mugu vita, hvat vit vilja

- Øgiliga ofta hoyra vit um, at vit skulu taka land aftur - endurskapa og taka tað tapta. Men skulu vit nú tað? Ístíðin var einaferð fyri 10.000 árum síðani, skulu vit eisini fara at taka allar firðirnar aftur, tí ísurin tók tað? Hvat er tankin aftanfyr tað?

Herleif Hammer vísir eisini á, at um endamálið bara er at vinna land, so gevur tað lítil meining at byrja í Kirkjubø, men sigur, at onnur stóð í landinum eru nógv betri egnað til júst tað.